

Format for the Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers Implementation Report in accordance with Decision I/5 (ECE/MP.PRTR/2010/2/Add.1)

CERTIFICATION SHEET

The following report is submitted on behalf of

Finland
in accordance with decision I/5

Name of officer responsible for submitting the national report:	Paula Vehmaanperä
Signature:	
Date:	

IMPLEMENTATION REPORT

Please provide the following details on the origin of this report.

Party/Signatory	Finland
<i>NATIONAL FOCAL POINT</i>	
Full name of the institution:	Ministry of the Environment
Name and title of officer:	Paula Vehmaanperä, Senior specialist
Postal address:	P.O Box 35, FI-00023 GOVERNMENT
Telephone:	+358 295 250 198
Fax:	+358 9 1603 9388
E-mail:	paula.vehmaanpera@gov.fi

Contact officer for national report (if different):	
Full name of the institution:	
Name and title of officer:	
Postal address:	
Telephone:	
Fax:	
E-mail:	

Designated competent authority responsible for managing the national or regional register (if different):	
Full name of the institution:	Finnish Environment Institute
Name and title of officer:	
Postal address:	Latokartanonkaari 11, FI-00790 Helsinki
Telephone:	+358 295 251 000
Fax:	+358 9 454 6030
E-mail:	

FI Kuvaile lyhyesti tämän raportin laatimisprosessi ja kerro, mitä viranomaisia kuultiin tai mitkä viranomaiset osallistuivat raportin laatimiseen, miten yleisön kuuleminen järjestettiin, miten siitä saadut tulokset huomioitiin ja mitä materiaaleja käytettiin lähtökohtana tätä raporttia laadittaessa.

EN Provide a brief description of the process by which this report has been prepared, including information on which types of public authorities were consulted or contributed to its preparation, how the public was consulted and how the outcome of the public consultation was taken into account and on the material which was used as a basis for preparing the report.

FI Vastaus:

FI Raporttiluonnos on laadittu virkатыönä ympäristöministeriössä. Raportin suomen- ja ruotsinkielinen luonnos lähetettiin lausuntokierrokselle keväällä 2024, jossa näkemyksiä pyydettiin oikeusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, sisäministeriöltä, Suomen ympäristökeskukselta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, aluehallintovirastoilta, korkeimmalta hallinto-oikeudelta ja Vaasan hallinto-oikeudelta, useilta ympäristöjärjestöiltä sekä elinkeino- ja työntekijäsektoreiden keskusjärjestöiltä. Lausunnoissa esitetyt kommentit otettiin huomioon raporttiluonnoksen päivittämisessä.

Syksyllä 2024 pidettiin toinen lausuntokierros, jolloin raporttiin pyydettiin huomioita ministeriöiltä ja muilta viranomaisilta, sekä järjestöiltä. Raporttiluonnos oli nähtävillä ja kommentoitavana ympäristöministeriön verkkosivuilla.

Lopullisessa raportissa otettiin huomioon lausunnoissa esitetyt kommentit soveltuvin osin.

Articles 3, 4 and 5

FI Luettele ne lainsäädäntö-, sääntely- ja muut toimenpiteet, joilla artiklojen 3 (yleiset säännökset), 4 (epäpuhtauksien päästö- ja siirtorekisterijärjestelmän (PRTR) keskeiset tekijät) ja 5 (suunnitelma ja rakenne) säännökset pannaan täytäntöön.

EN List legislative, regulatory and other measures that implement the general provisions in articles 3 (general provisions), 4 (core elements of a pollutant release and transfer register system (PRTR)) and 5 (design and structure).

FI Kuvaile erityisesti:

EN In particular, describe:

FI

(a) Artiklan 3 kohdan 1 osalta pöytäkirjan säännösten toteuttamista varten tehdyt toimenpiteet, mukaan lukien toimeenpanotoimenpiteet;

Suomi on saattanut PRTR –pöytäkirjan kansallisesti voimaan tasavallan presidentin asetuksella (SopS 58/2009). Pöytäkirjan velvoitteiden täytäntöönpano on tapahtunut Suomessa kuitenkin pitkälti EU-lainsäädännön kautta. EU on myös pöytäkirjan osapuoli. EU:ssa pöytäkirjan velvoitteet on pantu täytäntöön asetuksella:

Epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta ja neuvoston direktiivien 91/689/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 166/2006. Asetus löytyy osoitteesta: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32006R0166>

EU:n asetus on suoraan Suomea EU:n jäsenvaltiona velvoittavaa oikeutta eikä sitä ole tarpeen panna erikseen täytäntöön. Asetuksen nojalla EU:ssa on luotu kansainvälinen Euroopan ympäristökeskuksen (EEA) ylläpitämä E-PRTR (epäpuhtauksien päästöjen ja siirtojen) -rekisteri, jossa tiedot myös Suomen osalta ovat. Rekisteri löytyy osoitteesta <http://prtr.ec.europa.eu/>. Suomella on lisäksi kansallinen FINPRTR-portaali (<https://www.prtr.fi/>), jossa on esitetty tiedot teollisuuden ja maatalouden päästöistä veteen ja ilmaan sekä jätteiden siirroista suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

EU-asetuksen lisäksi Suomessa on kuitenkin ollut tarpeen antaa rangaistussäännöksiä, joilla varmistetaan pöytäkirjan ja EU:n asetuksen ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen. Asiasta on säädetty ympäristönsuojelulain (527/2014) 225 §:n 1 momentin 6 kohdassa. Kohdan mukaan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä voidaan tuomita sakkorangaistus.

(b) Artiklan 3 kohdan 2 osalta toimenpiteet, jotka on toteutettu pöytäkirjan vaatimuksia laajemmin tai julkisesti paremmin saatavilla olevan PRTR-rekisterin käyttöön ottamiseksi;

Suomella on kansallinen FINPRTR-rekisteri (<https://www.prtr.fi/>), josta tiedot löytyvät suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Rekisterissä julkaistavat tiedot ovat yhtenevät E-PRTR:n rekisterin kanssa.

Suomessa kerätään tietoja epäpuhtauksien päästöistä ja siirroista yksityiskohtaisemmin mitä pöytäkirja edellyttää, sillä laitokset joutuvat useimmiten ympäristölupia varten toimittamaan tiedot kaikista pöytäkirjoissa mainituista epäpuhtauksista myös laitoskokonaisuuden osien osalta, vaikka kynnysarvot eivät ylittyisi. Toiminnassa olevien laitosten tiedot kerätään sähköiseen YLVA-valvontajärjestelmään, jossa tiedot on esitetty pääasiassa vain laitostasolla kuten EU:n rekisterissä. YLVA-järjestelmään on lisätty myös kunnan viranomaisten valvomien kohteiden tietoja.

ELY-keskukset ovat määritelleet jokaiselle laitokselle ympäristöluvan valvojan, ja jos kansalainen haluaa tarkempaa tietoa päästöistä kuin FINPRTR-rekisterissä on esitetty, voi hän ottaa yhteyttä kyseisen laitoksen valvojaan. Valvojien yhteystiedot saa kysymällä ELY-keskukselta. Valvojan on kerrottava yksityiskohtaisempaa tietoa, jos tietoa ei voida luokitella liike- ja ammattisalaisuudeksi. Tiedot on aina annettava vähintään päästöistä laitoskokonaisuustasolla. Suomen Luonnonsuojeluliiton mukaan yleinen tiedonsaanti on parantunut Suomen oman FINPRTR-rekisterin myötä.

FINPRTR-rekisterin lisäksi Suomessa on myös kansalaisille avoin päästö- ja siirtorekisteri, joka täyttää pöytäkirjan vaatimukset kaikkien muiden paitsi hakuominaisuuden osalta. Tähän rekisteriin kuuluu enemmän laitoksia, kuin mitä pöytäkirja edellyttää. Rekisteri on kaikille avoin, mutta vaatii kirjautumisen. Rekisterin osoite on: http://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Ymparistotietojarjestelmat.

(c) Artiklan 3 kohdan 3 osalta toimenpiteet, joiden avulla varmistetaan, että sellaisia laitoksen työntekijöitä ja kansalaisia, jotka kantelevat viranomaisille laitoksen tekemistä rikkomuksista tätä pöytäkirjaa toteuttavaa kansallista lakia vastaan, ei rankaista, vainota tai ahdistella kantelun vuoksi;

Suomen perustuslain yhdenvertaisuutta koskevan 6 §:n mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan vakaumuksen, mielipiteen tai muun henkilöön liittyvän syyn takia. Lisäksi hallinnon oikeusperiaatteita koskevan hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on myös oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Mikäli kantelu johtaisi oikeustoimiin, on laissa säädöksiä oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta, joissa voidaan ottaa ilmoittajan olosuhteet huomioon.

Hallintotuomioistuinprosessissa mahdollisuus määrätä yksityinen asianosainen korvaamaan toisen asianosaisen tai viranomaisen oikeudenkäyntikuluja määräytyy laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 95 §:n säännösten perusteella. Yksityistä asianosaista ei saa velvoittaa korvaamaan julkisen asianosaisen oikeudenkäyntikuluja, ellei yksityinen asianosainen ole esittänyt ilmeisen perusteetonta vaatimusta. Yksityisten asianosaisten välillä oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuus perustuu puolestaan ratkaisun lopputulokseen ja kohtuuharkintaan.

EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin ((EU) 2019/1937) myötä Suomessa on säädetty laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022). Kaikkien yli 50 työntekijää työllistävien organisaatioiden on pitänyt ottaa käyttöön sisäinen ilmoituskanava, jota kautta työntekijät voivat ilmoittaa havaitsemistaan rikkomuksista. Kanavan kautta asianmukaisen ilmoituksen tehneeseen ei voida tietyissä tilanteissa kohdistaa negatiivisia seuraamuksia kuten lykätä ylennystä, antaa varoitusta tai päättää työsuhdetta. Myös vastatoimen yritys, vastatoimella uhkailu sekä ilmoittamisen estäminen on kielletty. Lisäksi henkilöllä on mahdollisuus tehdä ilmoitus Oikeuskaslerinviraston ulkoisen ilmoituskanavan kautta sähköisesti osoitteessa <https://turvaviesti.gov.fi/ilmoituskanava-rapporteringskanal>. Oikeuskaslerinvirasto siirtää ilmoituksen toimivaltaiselle viranomaiselle, tai jos toimivaltaista viranomaista ei ole, ilmoitus siirretään sille ministeriölle, jonka hallinnonalaan ilmoitus koskee.

(d) Artiklan 3 kohdan 5 osalta, onko PRTR-järjestelmä yhdistetty muihin raportointijärjestelmiin, ja mikäli näin on menetelty, mihin järjestelmiin se on yhdistetty. Päästiinkö tämän yhdistämisen avulla eroon päällekkäisistä ilmoituksista? Kohdattiinko tai voitettiin yhdistämisen yhteydessä erityisiä haasteita ja jos, niin millä tavalla?

Suomessa laitospaikoitusten päästötietojen keräämiseen on olemassa vain yksi järjestelmä, joka perustuu ympäristöluvuissa oleviin määräyksiin toimittaa viranomaisille tietoja päästöistä joko kuukausittain tai vuosittain. Luvanvaraisia laitoksia, joiden tulee toimittaa raportit, on noin 3800 kpl ja näihin kuuluvat kaikki noin 920 kpl PRTR-pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvaa laitosta. Raportointivelvollisuus kattaa pöytäkirjassa mainitut epäpuhtaudet. Raportointi on kattavampaa kuin pöytäkirjan edellyttämä raportointi, sillä päästöt raportoidaan useimmiten laitoskokonaisuuksien osista eikä päästöjen raportoinnille ole kynnysarvoa. Kaksinkertaista tietojen keräämistä ei siis tapahdu, koska Suomen oma tietojenkeräämisjärjestelmä kattaa sopimuksen tietojenkeräämisvelvoitteen.

YLVA-raportointijärjestelmään on lisätty kunnan valvomia laitoksia, joita on noin 9200 kpl. Tällä hetkellä laitokset eivät ole PRTR-raportointivelvollisia, mutta uuden päästöportaaliasetuksen ((EU) 2024/1244) myötä raportointivelvollisuus laajenee koskemaan 20-50 MW energiatuotantolaitoksia, jotka ovat kunnan viranomaisen toimivaltaan kuuluvia laitoksia. Yhteinen valvontatietojen keräysjärjestelmä helpottaa jatkossa PRTR-tietojen keräämistä.

(e) Artiklan 5 kohdan 1 osalta, kuinka päästöjä ja siirtoja voidaan etsiä ja tunnistaa

alakohdissa (a)–(f) lueteltujen muuttujien mukaisesti; Suomessa on kansallinen FINPRTR-rekisteri (https://www.prtr.fi/). Rekisteri täyttää pöytäkirjan vaatimukset hakukriteerien osalta, sillä tietoa voidaan hakea laitos-, paikka-, omistus-, saastuttaja-, kohdeympäristö-, tai siirron kohde –kohtaisesti. (f) Artiklan 5 kohdan 4 osalta ilmoita resurssinpaikannin (url) tai internetosoite, jossa rekisteri on jatkuvasti ja välittömästi saatavilla, tai muu vaikutukseltaan vastaava sähköinen keino; Suomen kansallinen rekisteri löytyy osoitteesta https://www.prtr.fi/. EAA:n rekisteri löytyy osoitteesta https://industry.eea.europa.eu/ (g) Artiklan 5 kohtien 5 ja 6 osalta anna tiedot linkeistä, jotka johtavat osapuolen rekisteristä olemassa oleviin, julkisesti käytettävissä oleviin ympäristönsuojeluun liittyviin tietokantoihin, jos sellaisia on, sekä linkki muiden osapuolten PRTR-rekistereihin. Tiedot pöytäkirjan mukaisista päästöistä ja siirroista kaikkien EU-maiden, sekä Islannin, Liechtensteinin, Norjan, Serbian ja Sveitsin osalta löytyvät samasta EAA-rekisteristä (https://industry.eea.europa.eu/). Sivuilla on myös linkit maiden omiin rekistereihin tai vastuuministeriön tai laitoksen sivuille. Suomen osalta sivuilla on linkki ympäristöhallinnon verkkosivuille, joilta löytyy linkki Suomen omaan FINPRTR-rekisteriin https://www.prtr.fi/.

Article 7

FI Luettele ne lainsäädäntö-, sääntely- ja muut toimenpiteet, joilla artikla 7 pannaan täytäntöön (raportointivelvollisuus). EN List legislative, regulatory and other measures that implement article 7 (reporting requirements).
FI Kuvaile tai määrittele soveltuvilta osin: EN Describe or identify as appropriate:
FI Vastaus: FI (a) Kohdan 1 osalta, edellyttääkö kansallinen järjestelmä kohdan 1 (a) raportointivelvollisuutta vai kohdan 1 (b) raportointivelvollisuutta; Suomessa noudatettava EU:n asetus 166/2006 perustuu vaihtoehtoon a. (b) Kohtien 1, 2 ja 5 osalta, kuuluuko raportointivelvollisuus kunkin yksittäisen laitoksen omistajalle vai toiminnanharjoittajalle; Suomessa noudatettavan EU:n asetuksen 166/2006 mukaan ilmoittamisvelvollisuus on toiminnanharjoittajalla. (c) Kohdan 1 ja liitteen I osalta kaikki tavat, joilla ne toiminnot ja niihin liittyvät kynnysarvot, joita raportointivelvollisuus pöytäkirjan nojalla koskee, ja ne saastuttavat aineet ja niihin liittyvät kynnysarvot, joiden raportointivelvollisuus perustuu kansalliseen PRTR-järjestelmään, eroavat toisistaan; Suomen ympäristölupajärjestelmä edellyttää laitoksilta laajempaa raportointivelvollisuutta kuin pöytäkirja. Raportointivelvollisuus perustuu kansallisessa lainsäädännössä ympäristöluvuissa oleviin määräyksiin toimittaa viranomaisille tietoja päästöistä. Raportointivelvollisuus kattaa kaikki pöytäkirjassa mainitut epäpuhtaudet. Raportointi on kattavampaa kuin pöytäkirjan edellyttämä raportointi, sillä päästöt raportoidaan usein laitoskokonaisuuksien osista eikä päästöjen raportoimiselle ole kynnysarvoa. (d) Kohdan 1 ja liitteen II osalta kaikki tavat, joilla ne saastuttavat aineet ja niihin liittyvät kynnysarvot, joita raportointivelvollisuus pöytäkirjan nojalla koskee, ja ne

saastuttavat aineet ja niihin liittyvät kynnysarvot, joiden raportointivelvollisuus perustuu kansalliseen PRTR-järjestelmään, eroavat toisistaan;

Suomen ympäristölupajärjestelmä velvoittaa laitokset, joilla on päästöjä tai jätteiden siirtoja raporttoimaan päästöistä tai siirroista viranomaisille. Lupavelvollisia laitoksia, joiden tulee toimittaa raportit, on noin 3800 kpl ja näihin kuuluvat kaikki noin 920 PRTR -pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvaa laitosta. Järjestely ei tunne varsinaisia kynnysarvoja. Jos päästöistä on mahdollista saada kohtuullisin kustannuksin arvio, päästö on raportoitava.

(e) Kohdan 3 ja liitteen II osalta, soveltaako osapuoli johonkin tiettyyn pöytäkirjan liitteessä II lueteltuun saastuttavaan aineeseen tai aineisiin jonkin muun tyyppistä kynnysarvoa kuin edellä kohdan (a) vastauksessa on mainittu, ja mikäli näin on niin miksi;

Suomessa raportointivelvollisuus ei tunne varsinaisia kynnysarvoja. Jos päästöistä on mahdollista saada kohtuullisin kustannuksin luotettava arvio, päästö on raportoitava. Kansallisesti on sovittu siitä mitä epäpuhtauksia tärkeimmiltä toimialoilta on raportoitava sen lisäksi mitä ympäristöluvassa on määrätty.

(f) Kohdan 4 osalta toimivaltainen viranomainen, joka on nimitetty keräämään tiedot kohdissa 7 ja 8 eritellyistä hajalähteistä peräisin olevista päästöistä;

Suomen ympäristökeskus kerää ja laskee päästöt hajalähteistä. Tiedot ovat saatavilla FINPRTR-rekisterissä sekä sivulla <https://www.ymparisto.fi/en/pollution-and-environmental-risks/clean-air/air-pollutant-emissions-finland/prtr-non-point-source-emissions>.

(g) Kohtien 5 ja 6 osalta, mitä eroja pöytäkirjan ja kansallisen PRTR-järjestelmän välillä on siltä osin, mitä tietoja omistajat ja toiminnanharjoittajat ovat näiden puitteissa velvolliset toimittamaan, ja perustuuko kansallinen järjestelmä saastekohtaiseen (kohta 5 (d) (i)) vai jätekohtaiseen (kohta 5 (d) (ii)) siirtojen raportointiin;

Jätteiden siirtojen osalta järjestelmä EU:ssa perustuu jäteluokkiin (asetus 166/2006), jota noudatetaan myös Suomessa. Laitokset raportoivat kaikki muodostuneet jätteet samalla tavalla ja kansallinen raportointi on ilman kynnysarvoja laajempaa kuin pöytäkirjassa edellytetään.

(h) Kohtien 4 ja 7 osalta, mitkä hajapäästöjen lähteet on merkitty rekisteriin ja miten käyttäjät voivat etsiä ja tunnistaa niitä riittävän hyvin alueellisesti jaoteltuina; ja puolestaan niiden hajapäästöjen osalta, joita ei ole merkitty rekisteriin, anna tiedot toimenpiteistä, joiden avulla hajapäästöjen raportointi voidaan aloittaa;

Suomen ympäristökeskus on luonut kansallisen laskentajärjestelmän ilman hajapäästöistä. Päästötiedot ovat saatavilla FINPRTR-rekisteristä sekä osoitteesta <https://www.ymparisto.fi/en/pollution-and-environmental-risks/clean-air/air-pollutant-emissions-finland/prtr-non-point-source-emissions>.

(i) Kohdan 8 osalta, minkälaisia metodologioita on käytetty hajapäästöjen lähteitä koskevien tietojen keräämisessä.

Ilman epäpuhtauksien hajapäästöt lasketaan UNECE CLRTAP- ja UNFCCC-sopimuksille raportoitujen kokonaispäästöjen ja E-PRTR-rekisteriin ilmoitettujen päästötietojen erotuksena ja ovat saatavilla FINPRTR-rekisteristä ja sivulta <https://www.ymparisto.fi/en/pollution-and-environmental-risks/clean-air/air-pollutant-emissions-finland/prtr-non-point-source-emissions>.

Article 8

FI Ilmoita kunkin edellisen kansallisen toimeenpanoraportin (tai pöytäkirjan voimaantulopäivän) jälkeisen raportointijakson kohdalla

EN For each reporting cycle since the last national implementation report

(or date of entry into force of the Protocol), please indicate:
<i>FI Vastaus:</i> FI (a) Raportointivuosi (kalenterivuosi, johon raportoidut tiedot liittyvät); Viimeinen tarkastettu data on vuodelta 2023, mutta EEA:lle on toimitettu vuoden 2022 tiedot. (b) Määräaika tai -ajat, mihin mennessä laitosten omistajat tai toiminnanharjoittajat olivat velvolliset raporttoimaan toimivaltaiselle viranomaiselle; Toiminnanharjoittajien on toimitettava edellisen vuoden tiedot seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Viranomaiset käyttävät tietojen tarkastamiseen noin kolme kuukautta ja tarkastetut tiedot ovat käytettävissä yleensä kesällä. Komission täytäntöönpanopäätöksen (2019/1741) mukaan hallinnolliset tiedot toimitetaan EEA:lle syyskuun loppuun mennessä ja päästötiedot marraskuun loppuun mennessä. (c) Päivämäärä, johon mennessä tietojen oli määrä olla julkisesti saatavilla rekisterissä artiklan 8 (raportointijakso) vaatimukset huomioon ottaen; Päästöreisteriä koskeva EU:n asetus 166/2006 edellyttää, että tiedot toimitetaan EEA:n PRTR-rekisteriin 16 kuukauden kuluessa raportointivuoden päättymisestä. (d) Noudatettiin eri määräaikoja, joihin mennessä laitosten oli määrä raportoida ja tietojen oli määrä olla julkisesti saatavilla rekisterissä; ja mikäli määräaajoista myöhästettiin, ilmoita myöhästymisten syyt; Suomessa päästödata kerätään ja tarkistetaan päästövuotta seuraavan vuoden keväällä. Tiedot on toimitettu ja julkaistu EEA:n PRTR-sivustolla ajallaan. (e) Käytettiin sähköisen raportoinnin menetelmiä apuna vaadittujen tietojen lisäämiseksi kansalliseen rekisteriin, ja mikäli tällaisia menetelmiä käytettiin, missä määrin laitokset käyttivät sähköistä raportointia ja mitä ohjelmistosovelluksia tällaisen raportoinnin tukena käytettiin. Kaikki tiedot päästöistä on mahdollisuuksien mukaan toimitettava sähköisesti viranomaisille tarkoitukseen luotujen käyttöliittymien (web based user interfaces, kuten web UI, XML file upload, XML stream) kautta. Tiedot siirretään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Toiminnanharjoittajilla on mahdollisuus sähköisen käyttöliittymän avulla tarkastaa itseään koskevat tiedot. Vuoden 2023 tietojen osalta 3373 toiminnanharjoittajaa 3792 toiminnanharjoittajasta raportoi sähköisesti.

Article 9

FI Kuvaile ne lainsäädäntö-, sääntely- ja muut toimenpiteet, joilla varmistetaan tietojen kerääminen ja kirjaaminen ja joihin päästöjä ja siirtoja koskevien tietojen keräämisessä käytettävät metodologiat perustuvat artiklan 9 (tietojen kerääminen ja kirjaaminen) mukaisesti. EN Describe the legislative, regulatory and other measures ensuring the collection of data and the keeping of records, and establishing the types of methodologies used in gathering the information on releases and transfers, in accordance with article 9 (data collection and record-keeping).
<i>FI Vastaus:</i> FI Tietojenkeräys on pyritty turvaamaan säätämällä tietojen ilmoittamatta jättäminen rikokseksi, josta voi saada sakkorangaistuksen ympäristönsuojelulain (527/2014) 225§:n nojalla.

Tietojen keräys perustuu ympäristöluvan määräyksiin ja suurempien toimialojen kanssa tehtyihin sopimuksiin sellaisesta tietojen keräämisestä, jota ei ole määrätty luvassa. Tiedot on toimitettu viranomaisille sähköisesti vuodesta 1993. Laitosta valvovat viranomaiset tarkastavat tiedot, minkä jälkeen ne viedään ympäristönsuojelulain (527/2014) 222 §:n tarkoittamaan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Tarkastetuista tiedoista kootaan tietokanta EU:n PRTR raportointia varten.

Article 10

FI Kuvaile ne säännöt, menettelytavat ja mekanismit, joilla varmistetaan kansallisen PRTR-rekisterin sisältämien tietojen laatu, ja mitä ne paljastivat raportoitujen tietojen laadusta artiklan 10 (laadun arviointi) vaatimukset huomioon ottaen.

EN Describe the rules, procedures and mechanisms ensuring the quality of the data contained in the national PRTR and what these revealed about the quality of data reported, having regard to the requirements of article 10 (quality assessment).

FI Vastaus:

FI Laatu pyritään varmistamaan tarkastamalla manuaalisesti osin automaattitarkistusta hyödyntäen kaikki toimitettu tieto. Päästötiedon vertailussa käytetään apuna aiempien vuosien raportoitua dataa sekä ympäristöluvassa esitettyjä lukuarvoja.

Päästödatan keräys perustuu toimivaltaisen viranomaisen hyväksymään tarkkailuohjelmaan, jossa on käsitelty epäpuhtauden määrittämismenetelmät ja vuosipäästön laskentatavat epävarmuuksineen. Määrittävät ovat standardien mukaisia tai tarvittaessa niitä soveltavia.

EEA:n rekisterissä jäsenvaltioiden toimittamat tiedot tarkastetaan myös koneellisesti muun muassa vertaamalla toimitettuja tietoja edellisten vuosien tietoihin.

Article 11

FI Kuvaile tapa tai tavat, joilla helpotetaan rekisterin sisältämien tietojen julkista saatavuutta artiklan 11 (tietojen julkinen saatavuus) vaatimukset huomioon ottaen.

EN Describe the way(s) in which public access to the information contained in the register is facilitated, having regard to the requirements of article 11 (public access to information).

FI Vastaus:

FI Kansalaiset pääsevät tarkastelemaan PRTR-pöytäkirjan vaatimukset täyttävää kansallista rekisteriä osoitteessa <https://www.prtr.fi/>. Lisäksi tietoja voi käydä tarkastelemassa EEA:n tietojärjestelmän käyttöliittymän kautta (<https://industry.eea.europa.eu/>).

Jos kansalainen haluaa yksityiskohtaisempia tietoja laitoksen päästöistä tai jätteiden siirrosta, hän voi ottaa yhteyttä laitoksen valvojaan, jonka yhteystiedot ovat saatavissa kysymällä ELY-keskukselta. Valvojan on annettava kysytyt tiedot, jollei niitä luokitella liikesalaisuudeksi. Päästöt laitostekonaisuuksittain ovat ympäristönsuojelulain mukaan aina julkisia.

Valtioneuvosto on antanut periaatepäätöksen, jonka mukaan julkisen tiedon hyödyntämistä edistetään avaamalla julkisin varoin tuotettuja tietovarantoja kansalaisten ja yritysten käyttöön (Valtioneuvoston periaatepäätös 5.10.2011). Päätös edistää yleisön pääsyä viranomaisrekistereihin entisestään.

Kansalliseen ympäristölupamenettelyyn kuuluu myös kuulutusosa, jolloin yksityiskohtaisia tietoja päästöistä julkistetaan yleisön kommentoitavaksi. Menettely on siirretty sähköiseksi kommentoinnin ja yleisön tiedonsaannin helpottamiseksi. Ympäristölupamenettelyä varten kerätyt tiedot ovat pöytäkirjan vaatimuksia yksityiskohtaisempia. Käsittelyssä olevien hakemusten tiedot ovat saatavilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI>. Hakemukseen liittyvät tiedot poistetaan, kun päätös on lainvoimainen. Lainvoimaiset päätökset ovat saatavilla ja hakemuksen asiakirjat saa pyydettäessä aluehallintovirastolta.

Article 12

FI Niiltä osin kuin rekisterin tiedot pidetään luottamuksellisina, mainitse, minkä tyyppisiä tietoja voidaan salata ja kuinka usein, kun otetaan huomioon artiklan 12 (luottamuksellisuus) vaatimukset. Kommentoi käytännön kokemustanne salassapitopyyntöjen käsittelystä sekä tässä yhteydessä kohtaamianne haasteita erityisesti kohdassa 2 esitettyihin vaatimuksiin nähden.

EN Where any information on the register is kept confidential, give an indication of the types of information that may be withheld and the frequency with which it is withheld, having regard to the requirements of article 12 (confidentiality). Please provide comments on practical experience and challenges encountered with respect to dealing with confidentiality claims, in particular with respect to the requirements set out in paragraph 2.

FI Vastaus:

FI PRTR-päästödata on Suomessa julkista. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään kerätään toiminnanharjoittajilta myös valvonnassa hyödyllistä tietoa tuotannosta, kemikaaleista ynnä muusta, ja ne voivat olla salassa pidettäviä.

PRTR-tietokannan tiedot ovat päästödatan osalta julkisia laitoskokonaisuuksien osalta ja ovat PRTR:n vaatimuksia laajemmin saatavissa. Ympäristönsuojelulain 210 §:n mukaan toiminnan päästö- ja tarkkailutiedot sekä ympäristön laatutiedot eivät myöskään ole salassa pidettävää tietoa.

Valtioneuvosto on antanut periaatepäätöksen (5.10.2011) viranomaisten tietokantojen avaamisesta, joka edistää yleisön pääsyä viranomaisrekistereihin entisestään.

Article 13

FI Kuvaile yleisön mahdollisuuksia osallistua kansallisen PRTR-järjestelmän kehittämiseen artiklan 13 (yleisön osallistuminen kansallisten päästö- ja siirtorekisterien kehittämiseen) mukaisesti sekä kaikkia olennaisia kokemuksianne yleisön osallistumisesta järjestelmän kehittämiseen.

EN Describe the opportunities for public participation in the development of the national PRTR system, in accordance with article 13 (public participation in the development of national pollutant release and transfer registers), and any relevant experience with public participation in the development of the system.

FI Vastaus:

FI Suomessa on kansallinen pöytäkirjan vaatimukset täyttävää FINPRTR-rekisteri. Jos kansalainen haluaa tarkempaa tietoa päästöistä, voi hän ottaa yhteyttä laitoksen vastuuvälvojan.

Article 14

FI Kuvaile lakisääteinen valitusmenettely, joka on avoin kaikille henkilöille, jotka kokevat, että heidän tietopyyntönsä on jätetty huomiotta, eväty perusteettomasti tai jos sitä ei muutoin ole käsitelty artiklan 14 (oikeussuojan saatavuus) säännösten mukaisesti, ja miten tätä menettelyä on käytetty.

EN Describe the review procedure established by law to which all individuals have access if they consider that their request for information has been ignored, wrongfully refused or otherwise not dealt with in accordance with the provisions of article 14 (access to justice), and any use made of it.

FI Vastaus:

FI Päästötiedot ovat Suomessa julkisia. Virkavastuulla toimiva virkamies toimittaa tiedot kysyjälle pyynnöstä.

Yleisön tiedonhaun kannalta erityistä merkitystä on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain, jäljempänä julkisuuslaki, (621/1999), sekä lain julkisen hallinnon tiedonhallinnasta säännöksillä (906/2019) hyvistä tiedonhallintatavasta. Laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) viranomaisten velvollisuutena on muun ohella suunnitella ja toteuttaa asiakirja- ja tietohallintonsa samoin kuin ylläpitämänsä tietojärjestelmät ja tietojenkäsittelyt niin, että asiakirjojen julkisuus voidaan vaivattomasti toteuttaa. Yleisön tiedonsaantioikeutta toteuttavat osaltaan myös julkisuuslain 19 §:n 2 momentin säännökset viranomaisen velvollisuudesta antaa pyynnöstä (suullisesti tai muulla sopivalla tavalla) tietoja keskenkäisten asioiden käsittelyvaiheesta, esillä olevista vaihtoehtoista ja niiden vaikutusten arvioinnista sekä asiaan liittyvistä yksilöiden ja yhteisöjen vaikutusmahdollisuuksista. Käsiteltäessä hallintoviranomaisten päätöksistä tehtyjä valituksia hallintotuomioistuimissa sovelletaan 1.10.2007 alkaen voimaan tullutta oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimessa annettua lakia (381/2007).

Julkisuuslain 14 §:n 3 momentin mukaan siinä tapauksessa, että virkamies kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy. Tämän jälkeen asia voidaan saattaa viranomaisessa uudestaan käsiteltäväksi. Mikäli viranomainen hylkää pyynnön uudestaan, tämä ratkaisu on perusteltava siten kuin hallintolain 45 §:ssä säädetään eli ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet viranomaisen ratkaisuun sekä mainittava sovelletut lainkohdat. Lisäksi tiedon pyytäjälle on annettava tieto käsittelyn takia perittävistä maksuista. Viranomaisen päätökseen voi julkisuuslain 33 §:n perusteella hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen.

Article 15

FI Kuvaile, miten osapuoli on edistänyt kansalaisten tietoisuutta omasta PRTR-rekisteristään, ja kerro artiklan 15 (valmiuksien kehittäminen) mukaisesti tarkemmin seuraavista:

EN Describe how the Party has promoted public awareness of its PRTR and provide detail, in accordance with article 15 (capacity-building), on:

FI Vastaus:

(a) Pyrkimykset kehittää viranomaisten ja julkisten elinten valmiuksia tarkoituksenmukaisesti ja ohjata ja tukea niitä pöytäkirjan mukaisten velvollisuuksien suorittamisessa,

Tiedon keräys on alueellisen viranomaisten vastuulla, jotka ovat virkavastuun alaisia.

(b) Kansalaisille annettu apu ja ohjaus kansallisen rekisterin käyttämisessä ja rekisterin sisältämien tietojen käyttötarkoituksen ymmärtämisessä.

Suomella on kansallinen FINPRTR-rekisteri. Ympäristöhallinnon verkkosivuilla (www.ymparisto.fi) on yleistä tietoa PRTR:stä sekä linkki FINPRTR-rekisteriin. Elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksilla (ELY-keskus) on asiakaspalvelupisteet, joissa kansalaiset voivat saada henkilökohtaista palvelua ja neuvontaa paikan päällä.

Article 16

FI Kuvaile, miten osapuoli on soveltuvilta osin tehnyt yhteistyötä muiden osapuolten kanssa, auttanut niitä ja edistänyt yhteistyötä asianomaisten kansainvälisten organisaatioiden keskuudessa, erityisesti:

EN Describe how the Party has cooperated and assisted other Parties and encouraged cooperation among relevant international organizations, as appropriate, in particular:

FI Vastaus:

(a) Kansainvälisessä toiminnassa tämän pöytäkirjan tavoitteiden tukemiseksi kohdan 1 (a) mukaisesti;

Suomi tekee läheistä yhteistyötä muiden EU-valtioiden kanssa ja toimittaa PRTR rekisteritietonsa EU:n yhteiseen EEA:n tietorekisteriin.

(b) Asianosaisten osapuolten välisten keskinäisten sopimusten perusteella kansallisten järjestelmien toimeenpanossa tämän pöytäkirjan tavoitteiden toteuttamiseksi kohdan 1 (b) mukaisesti;

Suomen yhteistyö muiden PRTR-pöytäkirjan osapuolten kanssa on keskittynyt EU:n kautta toimivaan yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon sekä EEA-rekisterin kehittämiseen.

(c) Tämän pöytäkirjan mukaisten, raja-alueiden päästöjä ja siirtoja koskevien tietojen jakamisessa kohdan 1 (c) mukaisesti;

Suomen yhteistyö PRTR-rekisterin osalta on keskittynyt EU:ssa tapahtuvaan yhteistyöhön ja tietojenvaihtoon. EEA-rekisterissä ovat kaikkien EU:n jäsenvaltioiden tiedot PRTR-rekisterin alaisista päästöistä sekä linkit mahdollisiin kansallisiin rekistereihin.

(d) Tämän pöytäkirjan mukaisten, osapuolten välisiä siirtoja koskevien tietojen jakamisessa kohdan 1 (d) mukaisesti;

Suomi on Baselin sopimuksen (the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal of 22 March 1989) osapuoli ja toimii EU:n tasolla yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa.

(e) Tarjoamalla teknistä apua osapuolille, jotka ovat kehitysmaita tai siirtymätalousmaita, tähän pöytäkirjaan liittyvissä asioissa kohdan 2 (c) mukaisesti.

Suomi on avustanut kehittyviä ja siirtymätalousmaita PRTR-pöytäkirjan soveltamisalaan liittyen.

FI Anna mahdolliset muut lisätiedot, jotka liittyvät osapuolen toimesta tapahtuvaan pöytäkirjan toimeenpanoon tai allekirjoittaneiden tapauksessa toimeenpanon valmisteluun. Osapuolia ja allekirjoittaneita kehoitetaan nimeämään mahdollisia haasteita tai esteitä, joita on tullut vastaan rekisteriä perustettaessa, tiedonkeruussa ja rekisteriä täytettäessä.

EN Provide any further comments relevant to the Party's implementation, or in the case of Signatories, preparation for implementation, of the Protocol. Parties and Signatories are invited to identify any challenges or obstacles encountered in setting up, gathering data for and filling in the register.

FI Vastaus:

EN Answer: